

Előfizetési ár:
(Postán küldve)Egész évre 32[—]
Fél évre 16[—]
Negyed évre 8[—]
Egy óra 3[—]

□□

ELLENZÉK

Előfizetési ár:
(Házhoz hozva)Egész évre 32[—]
Fél évre 16[—]
Negyed évre 8[—]
Egy óra 3[—]

□□

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség:

Kolozsvárt, Deák Ferenc-utca 35. sz. emelet

Alapította: BARTHA MIKLÓS

Kiadóhivatal:

Kolozsvárt, Deák Ferenc-utca 35. Telefon 9.

Veszélyben a termelés.

A Budapesti Hirlap írja:

Pestmegye közigazgatási ülésén olyan vád hangzott el a megyei gazdaközönség ellen, amelyet nem tartunk valószínűnek, mert olyan szinten tünteti föl a gazdákat, mintha a világháboruban a termelés érdekével nem törődne. Hunyady Kálmán gazdasági felügyelő, az őszi vetésekről szóló jelentése kapcsán rámutatott arra, hogy több oldalról szerzett információi szerint igen sok gazda az őszi vetést a lehető legkisebb mértékre redukálta.

Ennek az oka spekulációban rejlik. Ugyanis számosan csak a gazdasági és a házi szükséglet mértékéig akarnak gabonát vetni, míg a földek legnagyobb részén zabot, tengerit, valamint kerti veteményeket öhajtanak termelni. Nem tekintve azt, hogy ez az egyoldalú termelés nagy kockázattal jár, az ország jelenlegi helyzetét véve figyelembe, az meg nem engedhető, mert a polgárság és a katonaság jövő évi terménymagvakkal való ellátását, még jó termés esetén is, ugyyszólván lehetetlenné tenné.

Indítványozza tehát a gazdasági felügyelő, hogy a közigazgatási bizottság intézzen táviratban feliratot a földmivelésügyi miniszterhez, ennek a visszasságnak a meggátolása végett.

Patay Tibor főispán, igen helyesen, nyomban rámutatott, hogy ha a gazdák valóban áttérnének az egyoldalú termelésre, annak oka a gabonaár aránytalan voltában is keresendő, ami nem fedezi a termelés költségét. A gazdák oly sok nehézséggel küzdenek, hogy a kormány feladata volna a termények árrendszertől újabb áttekinteni és arányossá, valamint igazságossá tenni.

Lapunk előfizetési ára:

Negyedévre	8 K
Egy óra	3 K
Egész évre	32 K
Félévre	16 K

A háború hírei.

Hivatalos jelentések.

Budapest, okt. 14.

Hivatalos haderőink körletében nincs fontosabb jelenteni való.

Berlin, okt. 14.

Nyugati harctér: A flandriai harcmezőn Lys és Denle között a pergőtűzest tegnap reggel nem követték támadások. A tengerparton és a Houthouster-erdőtől Gheluelvig a tüztevékenység naphosszat élénk maradt és este különösen fokozódott. Egyes pontokon erős francia és angol felderítő osztagok nyomultak vonalaink ellen, amelyeket visszautasítottunk. Az Artoisban és St. Quentinől északra felderítő ütközetek kapcsán átmenetileg kölcsönösen feléledt a tüzelés.

A Chemin des Dames nyugati részén időnként erős tűzérési harc folyt a Laon Solssoni úton a franciák tegnap öt erős ellenátadást intéztek a Vouclercz malomtól északra általunk tegnap elfoglalt árkok ellen. A támadások mind eredménytelenek voltak és nagy veszteségükkel hiusultak meg.

Keleti harctér: Jól átgondolt előkészítés után a hadseregnek és a tüzérségnek kitűnő összműködésével tegnap egy közös vállalkozás indult meg a rigai tengeröböl bejáratánál fekvő és támaszpont gyanánt erősen kiépített Ösel orosz sziget ellen. Miután a parti vizeket nagy területen megtisztítottuk az aknáktól, okt. 12-én reggel tűz alá vettük a Sworbe félszigeten a Kjelkondnál a Tagga-öbölben és a Söla-Sundon levő erődöket, az orosz ütegek leküzdése után, aknazárókon keresztül való kísérésével a vállalkozásban részt vett tengeri haderők pompás tanubizonyosságot tettek a flotta friss vállalkozó szelleméről és tudásáról. A sziget és a nyugati parton a Tagga-öbölben kihajózott csapatok friss nekirontással hamarosan megőrték az oroszok ellenállását és most további előnyben vannak délkelet irányában. A Sworbe félsziget déli csucsán fekvő Zerel, valamint az Ö el sziget fővárosa, Arensburg lángokban áll.

Hóvíhar, havazás az olasz fronton.

A sajtóhadiszállásról jelentik: A kedvezőtlen idő az Isonzó-fronton tegnap is tartott. A front északi részén havazás és vihar, déli részén szirokkó uralkodott. A

karintiai arcvonalon helyenkint 90 centiméter magasságig új hóréteg takarja a harci vonalak között lévő területet. A hőmérséklet —18 fokra esett.

A Közélelmezési Tanács ülése.

Szombaton délután ülést tartott a közélelmezési tanács dr. Apáthy István elnöke alatt, amelynek első tárgyát a múlt hétről emaradt panaszok előérjesztése képezte. Pálmai Lenke olvasta fel a panaszfelvevők jelentéseit, melyek főleg a petróleumhiányról szólnak és a durva bánásmódot teszik kritikátárgyává, ahogy a városi üzemekben és hivatalokban is bánnak a felekkel. A petróleumhiányra vonatkozólag Nemes Ferenc teszen megnyugtató jelentést, a város még nem kapta meg októberi kontingensét. Közlelmezési tanács nagyobb mennyiség kell érkezzen és akkor a helyzet mindjárt javulni fog. A bánásmódra felhozott panaszokra pedig, ha azok helytállóak, orvoslást ígér.

A zöldség- és veteménykertészet ügyében kiküldött bizottság részére Jászberényi András ismertette azt a javaslatot, amelyet a bizottság a jövő termést biztosítani reméli. Sajnálja, hogy csak ma kerülhet erre a jelentésre sor és a tanács nagyobb fontosságot tulajdonít sok apró ügynek, pedig a jövő évi termés biztosítása egyetlen napi haladékot sem tűr meg. Jeleni első sorban, hogy a földmivelésügyi miniszter utatvínya alapján a kirendeltségnél a kolozsvári kis-

gazdák részére 4 waggon vetőmag áll rendelkezésre.

Hirschfeld Károly közbevetőleg ajánlja, hogy megtakarítás szempontjából, amennyire lehet, mellőzzék a kézi vetést, a gazdasági akadémia és a város gazdasága is engedje át használatra vetőgépeit a gazdáknak, amelyet Jászberényi kiállításba is helyez, két-két gépet adhat mindkét gazdaság. A zöldség- és konyhakertészetre vonatkozólag javasolja Jászberényi a bizottság nevében, hogy a tavalyinál nagyobb arányban szervezzék a kertművelést, de már most ősszel számszerűen fel minden kijelölt helyet, a szántást végeztessék el közérővel, mert az erőhajtású szántógépeket az államtól alig kaphatják meg, lévén azokra főleg a székely földnek most szüksége. A kolozsvári gazdák ugyanis kevés közmunkát végeznek, minden ekefogót igénybe kell venni, mihelyt az illető saját szántását bevégezte.

Három csoportba állítja be a kerteket: a tisztviselők részére az eddig használt területen kívül még 72 holdat részint a bíva-yréten, a Csiki-fele telken, a Kövespadon és a Gazdasági Akadémia által felajánlott területen kell kiosztani. A munkások részére pedig 35 holdat a Szentgyörgy terén, Bethlen-kertben s az Agyagdombon felül, egy

Egyes szám ára 10 fillér.

harmadik csoportban pedig a kis polgárok részére 137 holdat [Szoporban, a Várostójánál, a Tarcsán és a Téglás-utcában, így újabb ismét 200 holdon felüli terület vonatnék kerti művelés alá.

Hirschfeld Károly pedig arra hívta fel a tanács figyelmét, tegye tanulmány tárgyává a villanyerővel való vízszertést, létesítsen idejében öntöző műveket, mert csak így lehet a sikert biztosítani, öntöző csatornák nélkül nem lehet zöldségtermelésről beszélni. Pár lépésre állott kellő mennyiségű víz a beültetett területektől és mégis kipusztult minden. Puskás Béla nem helyesli az ilyen parcollázott művelést, tömegtermelést kell bevezetni szerinte, mert csak ez hozhat megfelelő eredményt.

A közéletmezesi tanács a hozzászólások figyelembevételével elfogadja a bizottság javaslatát úgy a szántás megkezdésére és végzésére, mint a konyhakerti magvak sűrűs megrendelésére, a Jászberényi által javaslatba hozott módon, a legsürgősebben a gazdasági ügyosztály utján intézkedni fog.

Szeghő Ede jelentést tesz a káposzta és burgonya beszerzésekről 50 vagon káposzta és 7 kocsirakomány burgonyát vásárolt újabb, amelyek közelebb már be is érkeznek.

Megyei választások.

Háromszék megyében megyei választásokra készülnek.

Ebből kifolyólag a vármegye függetlenségi pártja gyűlést tartott, amelyen megüresedett állásokra a következőket jelölte:

Alispánná: dr. Török Andor.

Árvaszéki elnökké: Útő Aront.

Tiszti főügyész: dr. Hiniéder Jenőt.

Főszolgabírák: a kézdi járásban Andráshy Albertet, a sepsi járásban Gábor Pált.

Szolgabírák: a kézdi járásban Zselinszki Józsefet, a sepsi járásban dr. Keresztes Károlyt és a miklósvári járásban Szentpály Sándort ajánlja az elnökség.

Németország bizik a végleges sikerben.

Berlinből jelentik: Tirpitz főtengernagyot egy újságíró megkérdezte, hogy a buvárhajóháború biztosan eredményre fog-e vezetni.

— Mig az elsüllyesztések meghaladják a lehetséges pótlás mértékét — s valamennyi szakértő egyetért abban, hogy ez így van és továbbra is így lesz — az Anglia fölött való végleges siker azután bizonyossággal várható. Anglia most még tárgyalni sem akar, mert viszonylag még kedvezően áll a tudja, hogy helyzete hónapról-hónapra kedvezőtlenebbé válik. Hónapok szerint a siker bekövetkeztét előre megállapítani nem lehet. Gazdaságilag és nyersanyagokkal az én véleményem szerint jobban el vagyunk látva, mint Franciaország és Olaszország. Természetes, hogy ha mindenütt békéért kunyerálunk, annak ellenkezőjét érjük el, amit el kell érünk. A saját népünk bizalma megbénul, míg az ellenség győzelmi akaratát fölkorlácsoljuk. Politikánk súlypontja a belga kérdésben van.

Szerbiát és Uláhországot

még mindig biztatja az entente, hogy ne busuljanak, mert kárpótolva lesznek. Legújában Asquith volt angol miniszterelnök jelentette ki:

Hogy Szerbiának és délszláv szomszédainak és Romániának megadják természetes határaikat, ez nem agresszív cselekedet, hanem ezzel csak megfizetnek azt az adósságot, amelynek kiegyenlítését az igazság már rég megkövetelte. Mert nincs rutább félszke a háborúnak és indító okainak, mint az egymástól elválasztott elégedetlen nemzetiségek, amelyek ezáltal mesterségesen módon elvannak vágva fajrokonaitól és jogszerű házájuktól.

A kir. ítélőtábla teljes ülése.

Nyirő Géza kir. ítélőtáblai tanácselnök eskütétele.

Kolozsvár okt. 14.

Vasárnap délelőtt 11 órakor a kolozsvári kir. ítélőtábla Weér György kir. ítélőtáblai elnök elnöklése alatt teljes ülést tartott. A teljes ülésen meghívott kir. főügyészén kívül résztvett a tábla egész bírói és tanácsjegyzői kara.

Weér György táblai elnök az ülést tartalmas beszéd keretében nyitotta meg s üdvözölte az új tanácselnököt. Beszédében többek közt így szólt:

Ha a közpályán haladó férfi ezen a pályán egy jelentős mérőföldkőhöz jut el és főképen, ha ez a mérőföldkő egyuttal olyan magaslati pontot is jelez, mint a Méltóságod által ma elfoglalt díszes állás, amely épen ezért egyaránt alkalmas a pályának már megtett, valamint még előtte álló szakaszára való vissza, illetve előre tekintésre kell, mert lelki kényszerből folyó szükségszerűség, hogy az elért eredmény ennek a férfinak lelkét ünneplés hangulatát töltse el és kontemplációkra serkentse.

Mi úgy a jelenlevő, mint a távollevő kartársai, egyaránt átérezzük Méltóságoddal együtt ennek a pillanatnak ünnepléses voltát, első sorban magam, akit elnöki állásomban a közvetlen munkatársaim állásaiban beállható minden személyváltozás talán legközvetlenebbül érdekel, annál a részben közvetett és részben közvetlen felelősségnél fogva, amely a kir. ítélőtábla területének egész szervezeti munkája körül, másrészt pedig ügyviteli szempontból nemcsak annak a felsőbírósnak munkaköre, hanem a kerület mindenik bíróságának hasonló vonatkozásai tekintetében is nem jelentéktelen mérőföldkőnek érkelek.

Sem magam, sem brrői társaim nem olyan egyének ismerhettük meg Méltóságodot, akinek a mostan említett kontemplációk csak arra nyújtának alkalmat, hogy lelkében ma a saját egyéni érvényesülésének érzelmei praedominálnak, hanem hisszük, bizunk benne, hogy ennek a magaslati pontnak az elérése, a hivatali pályán elért ez az eredmény csak újabb ösztönzés lesz Méltóságod eddigi szilárd akaratához, munka és ügyszeretetéhez arra nézve, hogy a gondozására bizandó területen a magyar igazságszolgáltatás helyesen felfogott valódi érdekeit továbbra is ezekkel a nemes törekvésekkel szolgálja.

Ezután Nyirő Géza tanácselnök a hivatali esküt letette.

Majd az új tanácselnök mondotta el mélyen szántó és jövőre működését körvonalozó beszédét, amely a többi közt így hangzik:

Programmon általánosságban az, amit a hivatali eskü szövege oly sokat mondóan fejez ki. A részrehajlatlan, pártatlan, gyors, de azért alapos igazságszolgáltatás. Emellett azonban nem szabad figyelmen kívül hagyunk azokat a szempontokat, amelyeket a folyton fejlődő és változó élet a modern magyar bírótól megkíván.

Az én tisztelt tanácselnök társam a folyó évi április 29-én tartott székközlő beszédében vázolta a modern magyar bíró feladatait. Mindazokat, amiket ezekre vonatkozólag továbbra a magyar igazságszolgáltatás előkelő színvonalának biztosítását, a folytonos önképzést, a bírói határozatokban a jogi szabotosság mellett a magyar nyelvészeti szempontokat illetően és az ügyvédi munka megbeesüléséről, a bírói és ügyvédi kar közötti jó viszony ápolásáról elmondott, teljes egészükben magamévá teszem. Az én szerény nézetem szerint is jó bíró csak az lehet, aki ítélkezésében a törvényekben és törvényes rendeletekben lefektetett jogszabály mellett a mindennapi életből leszűrt tanulságokat és tapasztalatokat is segédeszközként fölhasználja.

A büntető bírónak mielőtt valakire a bűnösséget megállapítja és reá az igazságosnak véli büntetést alkalmazza, ismernie kellene az illetőnek életviszonyait, speciális egyéni körülményeit, a bűn elkövetés indító okait s az elkövetés körülményeit, mert csak így juthat abba a helyzetbe, hogy a büntetés kimerésénél az egyenesítés elvét a gyakorlatban keresztül vigye. Ennek megvalósítása azonban leküzdhetetlen nehézségbe ütközik, ezért a bírónak legalább is arra kell törekednie, hogy a mindennapi élet jelenségeinek megfigyelésével gyűjtse és gyarapítsa élettapasztalatainak tárházát, hogy így legalább általánosságokban mondhasson helyes következtetést az elbírálása alatt álló konkrét esetre.

Bizalom Mezőssy és Ugron minisztereknek. A háromszék megyei függetlenségi párt szombaton tartott közgyűlésén a párt kimondta, hogy Mezőssy Béla és Ugron Gábor miniszterek ellen a sajtó útján elkövetett igazságtalan és rosszhiszemű támadásokat elítéli s a kormányt biztosítja arról, hogy a magyar állam demokratikus átalakításához vezető első munkájában, a választói jog kiterjesztésére és a független magyar állam kiépítésére irányuló törekvéseiben minden erejével támogatja.

Városunk háborus idegenforgalma és a Mátyásház.

Kolozsvár, 1917. okt. 15.

Mint ahogy a háborus hadihelyzet mindent a saját képére átalakított, úgy változott át Kolozsvár idegenforgalma is az utóbbi időben. Mindenekelőtt elmaradtak az iskolai tanulmányutak és a testületi kiránduló társaságok mások tömeges csoportjai s helyettük megjelentek a katonaságnak és a vidéki lakosság átutazó tömegei.

De miként a háború előtt, akként most sem változott az a kipróbált régi idegenforgalmi szempont, mely városunk látványai és Mátyás király emlékezete közt a kapcsolatot ébrentartotta.

Igy aztán ez az elv Kolozsvárnak, mint Mátyás szülővárosának a háború alatt is megőrizte, sőt növelte eddigi vonzóerejét.

Alig fordult meg itt a háború folyamán városunkban tartózkodó idegenség közül valaki, aki anyagi és lelki gondjai mellett legalább a Mátyás-szobrot, vagy kívülről a Mátyás-házat meg ne tekintette volna saját erkölcsi épülésére.

Hiszen ilyenmü csoportosulásoknak manapság is bármikor szemtanúi lehetünk, ideszámítva a „Kárpátok őre” háborus szobrot is. Ez a három idegenforgalmi objektum önként szemébe ölik az idegeneknek és megható kegyelettel állanak meg katonák és polgárok egyaránt e történelmi emlékek előtt.

Azonban tagadhatatlan, hogy az idegenek zöme a Mátyásházi muzeumot is fölkeresi, még pedig nem csupán az értelmiség, hanem a nép egyszerű gyermekei is.

Nem lehet meghatottság nélkül szemlélni főként a falusi embereket, kik levett kalappal járják végig a termeket, fölismerve és egymásnak magyarázva háztartási és foglalkozási eszközeik egy-egy érdekes példányát.

Minapában egy székelő atyafi, ki már járt régebben a Mátyásházban, többet magával újra meglátogatta a muzeumot s az ugynevezett Mátyás-szobrában az Apáti-székeket és a Brandenburgi Katalin himzett díszszoknyáját, meg az Erzsébet-lobogót akarta társainak megmutatni.

Mikor arról értesültek a derék székelők, hogy az oláh betörés alkalmából e történelmi ereklyéket Budapesten a Nemzeti muzeumnál biztonságba helyezték, megilletődéssel felelték, hogy majd eljönnek ők megint, csak kerüljenek vissza a Mátyás-szobába azok a szent ereklyék.

A muzeum háborus képét különben sok leszerelt tárgy üresen maradt helye jellemzi, melyek közül 3 ládányi himzést és egyéb értékes holmit helyezünk letétbe a székesfővárosban.

Ámde azért maradt még bőven látnivaló a népiesség ama dus kincseiből, amelyek mint a Sibillák könyve, aszerint amint fogynak, értékben évről-évre növekednek.

Hiszen csak a székelyföldi ellenséges invázióknak mennyi de mennyi néprajzi tárgyak eseteit áldozatul? Esetleg olyan cikkek, melyeknek duplumai véletlenül az E. K. E. muzeumában fellelhetők. Sokan a laikusok közül nem is képzelik, hogy ezeknek a gyűjteményeknek mekkora muzeális becsük van. Néhai dr. Jankó János, ki a gyűjtést vezette, még a muzeum megnyitása előtt, vagyis ezelőtt 17 évvel — gondolom — százezer koronára becsülte a néprajzi anyagot. Most azt semmi áron sem lehetne összegyűjteni. Azóta ez a gyűjtemény értékben csak növekedhetett, mert évente állandóan gyarapodott még a háboru alatt is.

Például csak az idén 24 darab muzeumi tárgy érkezett.

Az összes gyűjtemények anyaga áll nyolcezeret meghaladó tárgyból, melyen kívül az E. K. E. könyvtára közel 4000 kötetre rug. Változatosak a muzeum látnivalói, mert míg egyik szobában Erdély gyönyörű tájszépségeinek gazdag sorozatát, addig a másikban a fürdőügyre vonatkozó balneológiai táblázatokat, fürdő-térképeket és ásványvíz kiállítását látunk.

A harmadikban a népművészet remekei, a negyedikben az ősfoglalkozások eszközei mellett haladunk el. És így tovább.

A nyár elején egy németbirodalmi törzsvorvos egy egész órát töltött a némelyektől lekicsinyelt balneológiai osztályban, hol többek közt a néhai dr. Máty István ajándékként kiállított Albinus féle remek bonctani atlasz összes ábráit alaposan és élvezettel nézte végig. Míg pl. Frigyes főherceget a cifra fafaragászat nagyon érdekelte, addig egy bécsi hölgy figyelmét a primitív oláh szentképek együgyű nyomtatványai költötték le.

Benjámin festőművészt a hadi vonatkozású tájrajz bilincselte le, herceg Odessalchy a gazdag kerámiai kollekcióban lelve gyönyörűségét, hercegi kollegája, a lengyel Sapieha Leó pedig a népviselet szemléletében és a templomi mennyezetek díszítő motívumaiban talált élvezetet. Egy budapesti kereskedő a népies gyermekjátékokat bámulta. Azonban legérdekesebb az egyszerű földmivessék vagy iparos emberek kérdéseit, megfigyeléseit, ötleteit meghallgatni.

Mennyi lelkesedés, hazáshoz tartó nyílvanul meg ezekben az őszinte lelkekben. Beh büszkék a számaikra. Pár hét előtt egy harisnyás székely atyánklia az ásványvízes palackok közt egy jó félórát időzött, miközben látható örömmel végigolvasgatta a Székelyföld összes „borvízeinek“ a címkéit. Ő is csodálkozott, hogy mennyi az áldás.

Ime, a Mátyásházban mindenki megleli a maga érdeklődésének a különleges tárgyait, hol itt-ott dióhéjban egész Erdélyből egy-egy csipetnyi mozaikkép jellemző töredéke tárul fel a látogatók előtt mintegy az E. K. E. munkakörének is az illusztrálására is. Hiszen a néprajz és a tájrajz a turistaság édes testvérei. Innen származik az a nagy népszerűség, mely a városunk falai közt tartózkodó idegent előbb-utóbb a Mátyás-házba elvezeti. Éppen azért ez a történelmi vonatkozású és hazafias érzületet ébresztő épület hivatott arra, hogy városunk idegenforgalmának a fokmérőjévé váljék. A város pedig bölcsen jár el, midőn koronás szülöttjének, a nagy népkirálynak a szülőházát az idegenforgalom és hazáshoz tartó bucsujáró helyévé avatta az Erdélyi Kárpát-Egyesület vezetése alatt.

S ha mint népmuzeum bármikor is megfelelt ez a közintézmény kulturális hivatásának, a háboru alatt valóságos missziót teljesített az Erdély iránt táplált törhetetlen ragaszkodás ebrentarására.

H. Gy.

Felhívás előfizetésre!

Az év utolsó negyedére kérjük az előfizetési díjak megküldését. Áraink maradtak a régiek:

Negyedévre . . . 8 K

Egy hóra . . . 3 K

Kérjük az előfizetési díjakat mielőbb megküldeni a kiadóhivatalnak. Elő lehet fizetni bármely naptól kezdve.

HIREK

— **A mesedélután műsora.** Ő fensége József főherceg legmagasabb védnöksége alatt 18-án, csütörtökön délután 3 órakor lesz a Nemzeti színházban a mesedélután, melynek műsora a következő: 1. Hunyady László opera-nyitánya. 2. Tündértánc. 3. Papp Katinka és Berky József táncduettje. 4. Meséket mond Harsányi Rezső. 5. Macskák tánca. 6. Gyermekverseket ad elő Papp Katinka. 7. Berky Lili. 8. Magyar tánc. 9. Élőképek: I. Piroska és a farkas. II. Hófehérke és a hét törpe. III. Csipkerózska. IV. Babatündér. V. Jánoska. VI. Tündér Ilona és Árgyil királyfi. VII. Angyalok.

— **Értesítés.** Miután azon vitás kérdés megoldását nyert, hogy a felekezeti iskolák alkalmazottai is beléphetnek a tisztviselők „Beszerzési csoportjába. Ennélfogva mindazok a felekezeti tanárok és tanítással megbízott lelkészek, kik háborus segélyben való részvételüket igazolják, felvétel iránt jelentkezzenek a „Beszerzési csoport“ titkárá, dr. Wertheim Mór pénzügyi tanácsos irodájában. (Pénzügyi palota I. emelet 19. ajtó.)

— **A tisztviselők kerti gazdasága.** A város által a tisztviselők részére biztosított kertek megrendelésére tisztviselő társaink október hó 20-ig jelentkezzenek az alábbi csoportvezetőknél. Felsővárosi csoportvezetője: Szekszárdy József polgári iskolai tanár (a Malom utcai polgári iskolánál.) Békási csoport vezetője: Dr. Szathmáry Lajos kir. ítélőtáblai tanácsjegyző, helyettese Bekess Károly kir. ítélőtáblai irodatiszt. (Kir. ítélőtábla I. emelet 47. sz.) Alsóvárosi kertcsoport helyettes vezetője: Dr. Fritsz László kir. ítélőtáblai tanácsjegyző. (Kir. ítélőtábla II. emelet 95. sz.) A részletes felvilágosítás a belépési nyilatkozat aláírása alkalmával megszerezhető. Einökség.

— **Igazgatóváltás.** Az Erdélyrészi Magyar Jelzáloghitelbank r. t. vezérigazgatója, Merza Lajos m. kir. udvari tanácsos egészségi okokból állásáról lemondván, helyébe az igazgatóság Bagaméri Józsefet, az Erdélyi Bank és Takarékpénztár r. t.-nak 23 év óta közismert és népszerű igazgatóját szerződtette, mint ügyvezető igazgatót, ki hivatalát a mai nappal el is foglalta. Merza Lajos a bank igazgatóságában azonban lemondása dacára továbbra is megmarad.

— **Szüreti szünidő.** Az unitárius kollégium ifjusága egy heti szüreti szünidőt kapott. A tanuló sereg, mely nagyjából vidéki, az igazgatóságtól utasítást kapott, hogy a konviktusi ételmezés könnyítésére fejenként 10 kg. lisztet és 2 kg. zsirt hozzon magával a visszajövetelkor.

— **Új doktornő.** A Ferenc József tudományegyetemen folyó hó 13-án avatták orvosdoktorrá Wéber Stefaniát, Wéber honvédrezendes leányát.

— **Női theologusok.** A budapesti református theologiai akadémia Magyarországon az első, amelyre nőhallgatók is iratkoztak be, hogy a theologiai tudományokkal foglalkozzanak és ha lehet, a lelkészi pályára lépjenek. A külföldön s főképp Angliában már évek óta vannak theologusok, sőt sok gyülekezetben praedicatorok is. Az első magyar női theologusok: Novák Olga, a Lorántffy-penzio volt vezetője és Katona Viktoria.

— **Hazaáruló pap.** A hadosztálybíró-ság dr. Szentgyörgyi százados hadbíró vezetése mellett ma délután tárgyalta Maxmilián János brassó-méheskerteki gör. kath. lelkész bűntudóját, ki ellen a btk. 327. §-a értelmében emeltetett többszöri vád. A vádirat szerint vádolt a Brassót megszálló ellenséges csapatokat önként üdvözölte, a román fegyverek diadaláért hálaadó istentiszteletet tartott s azon a román királyért imádkozott. A román tisztekkel a legjobb barátságot kötött s lakomára gyakran házához invitálta. Vádolt a tárgyaláson a terhére rótt bűncselekményt azzal okolta, hogy mindezekre az ellenség kényszerítette. A védőbeszéd elhangzása után a tárgyalást megszakították s így ítélethozatalra csak az esti órákban kerül sor.

LEGUJABB

Az „Ellenzék“ távirat-telefon- és expressz-tudósításai.

Czernin Budapestre jön.

Budapest, okt. 15.

A Déli Hírlap értesülése szerint Czernin gróf külügyminiszter a napokban Budapestre érkezik. A pártok vezéréivel a kü. politikai helyzet egyes kérdéseiről fog tanácskozni.

Az antant konferenciája a hadicélokról.

Budapest, okt. 15.

Stockholm-ból jelenti a pétervári Djen, hogy az antantnak a hadicélok megállapítására hivatott konferenciáját teljesen előkészítették. A konferencia előreláthatóan november hó 10-én egybegyűl Londonban. A konferencián komoly tárgyalások indulhatnak meg a békekötésre. Itt határoznak a pápának küldendő válaszról.

Oroszország békét akar.

Budapest, okt. 15.

Stockholm-ból jelentik, hogy az antant november 10-iki konferenciáján, Kerenszki lapja szerint, Oroszország minden eszközzel sikra fog szállani a béke gyorsítása érdekében.

Mackensentől félnek.

Budapest, okt. 15.

A Reuter-ügynökség jelentése szerint valószínűnek tartják, hogy Mackensen az őszi napokat felhasználja a Focsani elleni támadásra.

Elsülyesztett hajók.

Budapest, okt. 15.

Berlinből jelentik, hogy a német tengeralattjárók újabb 16 ezer tonna-tartalmu hajót süllyesztettek el.

Minisztertanács.

Budapest, okt. 15.

Ma délután Wekerle elnöklésével minisztertanács volt.

Belga politikusok a pápánál.

Budapest, okt. 15.

A belga politikusok legközelebb Broqueville miniszterelnök vezetésével Rómába érkeznek. A pápa kihallgatáson fogadja őket. A kihallgatáson szóba kerül Belgium jövőjének a kérdése is. Ha biztosítékot kapnak Belgium jövőjének szabadsága és függetlensége dolgában lehetséges, hogy a belga kormánykörök akciót rendeznek az antantnál a béketárgyalások megkezdésére. Valószínű, hogy a belga király latba veti befolyását a béke meggyorsítása érdekében.

Orosz minisztertanács.

Budapest, okt. 15.

Kopenhágából jelentik: A pétervári téli palotában minisztertanács volt, amelyen az országos anarkióval foglalkoztak. Megegyeztek, hogy a parasztok zavargásait kérihetetlenül el kell nyomni.

Oesel-sziget elfoglalása.

Budapest, okt. 15.

Stockholmból jelentik: A németek Oesel szigeten történt partraszállása Svédországban nagy feltűnést keltett. A lapok elsőrendű jelentőségű eseménynek mondják a partraszállást, mivel a németek könnyen megtámadhatják a Livlandban álló orosz hadsereget és fokozott mértékben veszélyeztetik Pétervárt.

Kerenszki a főhadiszálláson.

Budapest, okt. 15.

A főhadiszálláson Kerenszki elnöklésével fontos tanácskozás volt, amelyen az antant képviselői is részt vettek.

Olasz miniszterek agitálása.

Budapest, okt. 15.

Luganóból jelentik: A miniszterium valamennyi tagja, kivéve a hadügyi és a tengerészeti minisztert, elutazott Rómából, hogy az ország

különböző városaihen, elsősorban Firenzében, Génúában, Milanóban és Turinban politikai gyűléseken beszédeket mondjanak.

Színház.

Téli Színház.

- Kedden:** Feltékenység. (Ötödször. Kezdeté 7 órakor. Bérletszünet XIII. sz. A. A bérelt páholyokat vasárnap délelőtt 11 óráig tartja fenn a pénztár.)
- Szerdán:** Elvált asszony. (Huszonötödször, Berky Lili vendégjátékával. Rendes helyárrakkal. Bérlet 30 sz. B.)
- Csütörtökön:** D. u.: Mese délután. (Jótkonyeélu előadás.)
- Csütörtökön:** Este: Alarcos bál. (Kezdeté 7 órakor. Bérlet 31 sz. C. A nézőérre vezető ajtókat az előadás megkezdésekor bezárják.)
- Pénteken:** Boccacio. (Uj betanulással és uj szereposztással. Berky Lili vendégjátékával. Rendes helyárrakkal. Bérletszünet XIV. sz. B. A bérelt páholyokat hétfő délelőtt 11 óráig tartja fenn a pénztár.)
- Szombaton:** D. u.: Kék róka. (13-adszor. Berky Lili vendégjátékával. Mérsékelt helyárrakkal.)
- Szombaton:** Este: Boccacio. (Uj betanulással, másodszor. Berky Lili vendégjátékával. Rendes helyárrakkal. Bérlet 32 sz. D.)
- Vasárnap:** D. u.: Sárga csikó. (Berky Lili vendégjátékával és Halmos Gyula föltépésével. Mérsékelt helyárrakkal.)
- Vasárnap:** Este: Mágnes Miska. (52-edszer. Berky Lili vendégjátékával. Rendes helyárrakkal. Bérletszünet XV. sz. C. A bérelt páholyokat kedd délelőtt 11 óráig tartja fenn a pénztár.)

Alarcos bál. Szombaton este érdekes opera-repriz vont nagyszámu közönséget a színházba. Verdi „Alarcos bál“-ja került színre és pedig igen jó előadásban. Lévay Ilona, Papp László, Bretán Miklós és Baranyai Jolán játszták a jelentékenyebb szerepeket a közönség osztatlan tetszése mellett. Az opera még kétszer kerül színre ezen a héten. A közönség olyan érdeklődést tanusit Verdi dallamos muzsikája és a szereplők jó előadása iránt, ami továbbra is tele házakhoz vezet.

Berky Lili vendégjátéka. A szokottnál is nagyobb és melegebb érdeklődés nyilvánul meg a közönség minden körében Berky Lili e heti vendégfellépései iránt. Szerdán este az „Elvált asszony“-ban fogja Gondát játszani s pénteken és szombaton este az uj betanulással és uj szereposztással színrekerülő „Boccacio“ címszerepében folytatja Berky Lili a fellépéseit.

Feltékenység. Holnap, kedden este ötödször adják Arcibasev nagy sikert aratot drámáját, a „Feltékenység“-et.

Az utolsó hajnal. Még csak két napig, kedden és szerdán lesz a magyar kinematográfia igazi diadala, az „Utolsó hajnal“ a Szinkör-mozgóban látható.

Felölös szerkesztő és laptulajdonos:
Magyary Mihály

Szerkesztő: **Dr. Foltz Radó ügyvéd**

Szinkör-mozgó.

Előadások		Előadások	
hétköznapiokon:		ünnepek és vasárnap	
Első előadás 6 órakor		Első előadás	2 6
Második „ 7 1/2 „		Második „	4 fél
Harmadik „ 8 1/2 „		Harmadik „	5 „
Negyedik „ 9 „		Negyedik „	7 fél „
		Ötödik „	8 „
		Hatodik „	10 fél

Műsor:

Hétfőn, kedden és szerdán

Utolsó hajnal.

Csütörtökön, pénteken és szombaton

Fekete gyémántok II.

Vasárnap

Leigázott lélek.

Helyárrak:

Páholyülés	1.50 kor.
Földszinti ülés	1 kor.
Alsó erkély	70 fillér.
Felső erkély	50 fillér.